

Posudek vedoucího diplomové práce

Autor: Bc. Jitka Čechová

Název práce: Lokální princip sociálních podniků zblízka

Vedoucí DP: Mgr. Bc. Eliška Hudcová, Ph.D.

Kriteria hodnocení:	Hodnocení (1 – 4):
Zdůvodnění relevance tématu vzhledem k oboru Studia občanského sektoru	1
<p>Jitka Čechová si pro svou diplomovou práci vybrala zkoumání téma sociálního podnikání. Konkrétně problematizuje lokální princip sociálních podniků vzhledem k jednoznačným výsledkům kvantitativního výzkumu z dílny Ministerstva práce a sociálních věcí z roku 2019. Primárně se zabývá porozumění tohoto principu u pracovně integračních sociálních podniků (typ WISE), které situuje do sektoru sociální ekonomiky. Sociální ekonomika i oblast sociálního podnikání je relevantním tématem pro obor Studia občanského sektoru, neboť se zaměřuje na poskytování toho typu služeb a statků, které obvykle nejsou dostatečně suplovány veřejným a soukromým ziskovým sektorem, a tyto iniciativy obvykle vyrůstají z tzv. bottom-up občanské aktivity. Vztah sociálního podniku k sociální ekonomice i k organizované občanské společnosti je v práci stručně vysvětlen a volba zkoumaného tématu je srozumitelně vysvětlena a zdůvodněna. V kap. 6.5 Etika výzkumu autorka navíc vysvětluje své postavení a zkušenosti v řešené problematice, které ji koneckonců částečně vedly k prozkoumání „lokálního principu sociálních podniků zblízka“.</p>	
Kvalita teoretického/konceptuálního rámce práce	1
<p>Autorka v textu nezmiňuje žádnou konkrétní teorii, ale vymezuje konceptuální rámec sociální ekonomiky a sociálního podnikání, aby představila obecné principy sociálních podniků, jak je uvádí mezinárodní výzkumná skupina EMES, česká platforma, dnes spolek, TESSEA a metodika MPSV pro Výzvu č. 129 na podporu sociálních podniků z programu ESF. Při popisu sociální ekonomiky zmiňuje důležité historické milníky i instituce, aniž by zacházela do přílišných detailů, což vzhledem k fokusu na lokalizaci a lokální princip sociálního podniku hodnotím kladně. Kromě definic a indikátorů sociálního podniku z mezinárodního i českého pohledu, detailního představení chápání lokálního principu, uvádí autorka také multidimenzionální pojetí lokalizace od E. Fraňkové (2015). Z nich posléze vychází a na ně reaguje v empirické části. Koncept lokalizace staví studentka do opozitu ke globalizaci. Tato tematika by si zasloužila hlubší analýzu a kritičtější náhled, střet lokalizace s globalizací však není ústředním bodem diplomové práce. Jitka Čechová vychází z adekvátní tuzemské (nejčastěji M. Dohnalová, E. Fraňková a N. Johanisová) i zahraniční (J. Deffoury, M. Nysens, A. Noya) odborné literatury, dále čerpá z webových stránek relevantních institucí.</p>	
Formulace cílů, výzkumných otázek či hypotéz	1
<p>Autorka výzkumný problém zvolila pro předpokládaný nesoulad výsledků kvantitativního a kvalitativního šetření u sociálních podniků, konkrétně při studiu lokálního principu podniků typu WISE. Reaguje tím na výsledky šetření MPSV (2019) a stanovuje výzkumný cíl prozkoumat, jak konkrétně je lokální princip naplňován, případně nenaplňován. Podle toho zvolila výzkumné otázky s podotázkami, které následně rozvíjela ve výzkumném designu mnohapřípadové studie 4 pracovně integračních sociálních podniků v oblasti kavárénství. Při jejich stanovení vycházela z myšlenkového rámce pro definice a indikátory místního principu uvedeného v teoretické části DP.</p>	
Metody získávání a analýzy dat a jejich použití	1-2
<p>Jako základní zdroje dat pro následnou analýzu slouží polostrukturované rozhovory, které autorka vedla s vedoucími pracovníky 4 vybraných sociálních podniků (případy). Jejich výběr Jitka Čechová zdůvodnila tak, aby mohla lépe pochopit naplňování lokálního principu při jejich komparaci, tzn. případy si byly v mnoha ohledech podobné (s. 34), vyjma zeměpisného umístění (2x hl. m. Praha, město do 10 tis. obyv. v Pardubickém kraji a město do 4 tis. obyv. ve Středočeském kraji). V rámci mnohapřípadové studie dále autorka pracuje s analýzou dokumentů, které vyjmenovává na s. 35. Níže v textu s nimi pracuje omezeně a v seznamu použité literatury</p>	

uvádí jen zlomek z nich. V následné analýze postupuje dle kritérií lokálního principu v metodice TESSEA, a to postupně od kvalitativního nahlédnutí do způsobů uspokojování místních potřeb a využívání místních zdrojů, přes zapojení místních aktérů, až po dodržování smyslu pro sociální a environmentální odpovědnost na místní úrovni, přičemž dokáže reagovat také na metodiku nastavenou v šetření MPSV (2019). V závěrečné části se vrací k dimenzím lokalizace E. Fraňkové (2015) a diskutuje stanovení českých indikátorů a indikátorů EMES a jejich logiku vzhledem k autorčiným zjištěním. V DP jsou řešeny limity výzkumu, etické aspekty i nakládání se získanými daty po skončení výzkumu.

Kvalita závěrů práce

1-2

Z analýzy vyplynula předpokládaná domněnka, že existují limity, či spíše variace v naplňování lokálního principu u integračních sociálních podniků, použijeme-li jiný výzkumný rámec. Limity/variace jsou způsobeny mnoha faktory, přičemž důležité není ani tolik geografické umístění (velkoměsto, maloměsto), jako spíše ekonomické a sociální hledisko. Největší bariéru představuje možnost využívání přednostně místních zdrojů z důvodů vysokých ekonomických nákladů a jejich nedostupnosti. Částečně to odkazuje i na environmentální rovinu. V jistém způsobu může tvořit bariéru pro naplnění lokálního principu i obtížná komunikace se stakeholdery, která je odvislá částečně od místa i od sociálního kapitálu vedení podniku, je tedy velmi individuální. Autorka naopak v závěru vícekrát zmiňuje důležitost „komunity“, tzn. osoby, které jsou nějakým způsobem na podniky navázány a které jim vytvářejí vítanou podporu. Správně přitom podotýká, že tato „komunita“ je logickým důsledkem povahy kavárny jako takové. Vyústěním je otázka po nutnosti vyzdvihování lokalizačního principu sociálního podniku v ČR, který je v posledku skryt, nebo se překrývá, v ostatních indikátorech. Navíc jej v podnicích z formalistického hlediska ani nejsou často schopni dokladovat. Jisté rozmlžení závěrů vyplývá z vnímání jednotlivých indikátorů, což také ukazuje porovnávání s dimenzemi lokalizace dle Fraňkové, a také nakonec z drobných nuancí mezi metodikami TESSEA a MPSV, což někdy vede k nepřehlednosti. Autorka mohla výrazněji odpovědět na výzkumnou otázku po způsobu chápání lokálního principu sociálních podniků a jeho naplňování samotnými aktéry.

Práce se zdroji

1

V diplomové práci je dodržen jednotný standard odkazů na literaturu a prameny a byly použity zdroje uvedené na seznamu v závěru DP.

Struktura práce, formulační a gramatická úroveň, grafická úprava

2

Strukturu práce považují za vhodnou a logickou, proporčně je dobře rozvržena část teoretická, metodologická i empirická. U přímých citací na s. 12 (Grefte, 2007), s. 16 a 18 (obě Dohnalová a kol., 2015) chybí odkaz na konkrétní stranu. Práci by neškodila v některých částech větší přehlednost (např. začátek kapitol na nové stránce), nepřesnosti vykazuje číslování oddílu 7.3. Na některých místech autorka jakoby automaticky počítá se znalostí uváděných pojmů (s. 23 hovoří o „Výzvě 23“, aniž by popsala, o co jde). Tu a tam se objevují nedostatky v interpunkci (např. s. 8, 9, 30, 40, 55 aj.) a drobné překlapy (s. 27, 33). Celkové se jedná o drobnosti, formulační a gramatická úroveň odpovídá úrovni magisterské práci.

Celková známka před obhajobou:

1

Otázky k obhajobě:

1. Jedna z výzkumných otázek zní: „Jak aktéři sami chápou lokální princip sociálních podniků a jeho naplňování? (s. 32). Zkuste na ni odpovědět v kontextu Vašich zjištění.

***Studijní program Studia občanské společnosti
Fakulta humanitních studií
Univerzita Karlova***

***Study program of Civil Society Studies
The Faculty of Humanities
Charles University***

2. Na s. 67 píšete: „Důležitým aspektem lokalizace je u všech zkoumaných podniků budování komunity. Komunity zaměstnanců, zákazníků, obyvatel. Kavárny jsou samy o sobě komunitou, která je upevňována uvnitř i působí směrem do vnější komunity města,...“ Jaké by mohly být faktory lokalizace uplatňované u jiných výrobních/služebných činností sociálních podniků?

Celkové vyjádření/komentář vedoucího práce:

Se zájmem jsem sledovala tvůrčí proces zpracovávání jednotlivých částí, analyzování a psaní diplomové práce Jitky Čechové s názvem „Lokální princip sociálních podniků zblízka“. Jako celek ji považuji za zdařilou. Oceňuji vstup do tématu kritickým pohledem a také vypořádání se se sběrem dat v coronavirové době. Diplomovou práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

V Praze dne

.....

Podpis vedoucího práce.